

20.552

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր
ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Ռ. Ա. Մ. Կ. Ա. Վ. Ա. Ր
Ա. Զ. Ա. Տ. Ա. Կ. Ա. Ն
ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ

329.14

Ո - - 18

1935

Ցպարան ՍՍՀՍԿ-ՄԵՍՐՈՊ Գաղիբէ

329.14

17-18

Ծ Ր Ա Գ Ի Ր ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

Ռ. Ա. ՄԿԱՎԱՐ
Ա. ԶԱՏԱԿԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ

1935

Տպարան ՍՍՀՍԿ-ՄԵՄՐՈՂ Գահիրե

18.02.2014

20.552

JAN 2010

Ն Ե Ր Ա Ծ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ռամկավար Ազատական Կուսակցությունը, հարազատ ծնունդ հայ ժողովուրդի եւ քաղաքական սնունդ տնօրէն ինքնապահովման բնագոյին, ազգային ազատագրութեան կը ձգտի ֆիզիքական գոյութեան եւ սննդական ու մշակութային զարգացման համբով ու համեմատելի նիւթով, ու այդ պատճառով եւս կը մերժէ եւ հայ իրականութեան ալ խորք կը նկատէ դասակարգային պայքարները կամ այլ խտրութիւնները:

Այդ համբուն վրայ, Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը իր նշանակաւ արժեքով կը գնահատէ, դարեւ ամբողջ ակնկալուած բաղադրական ներկայ քանակագին իրողութիւնը որ գոյութիւնն է Հայ Պետութեան, Հայ Հողին վրայ, հոն հայ ազգաբնակչութեամբ: Ներկայի այս իրականութիւնը կը պահանջէ համապատասխան գիտակից բաղադրական ըմբռնում եւ բաղադրական դաստիարակութիւն:

Հաւատարմօրէն եւ բոլորանուէր ծառայելով Հայ Պետութեան զօրացման եւ զարգացման, Անոր մէջ հայ ազգը պարտի փրկելու իր գոյութեան ապահովութեան եւ ազգային մեր պատմական եւ անշօշելի իրաւունքներուն իրազօրծումին բաղադրական խաբիսիս, որուն գուրգուրանով պարտինք կառչած մնալ:

(66-90/

1295-9/

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը հետապնդելով հանդերձ այս փաղափարական դրապա՞ս ու հայրենասիրական ուղղութիւնը, չի հրաժարիր ազատ քննադատութեան իր իրաւունքէն հանդէպ այն ընկերային իրաւակարգին, որ Հայ Պետութեան սահմաններուն մէջ կը կիրարկուի այժմ:

Մեր Կուսակցութեան ընկերային աշխատանքները կը հիմնուի ժողովուրդի վեհապետութեան սկզբունքին վրայ, անհասական ու հաւաքական բնական իրաւունքներու կիրարկումով եւ բարեօրջման եղանակով:

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը չի բաժներ գաղութահայութիւնը հայրենի հողին կառչած հայութեանէն. ու կապելով գաղութահայութիւնը Հայ Պետութեան եւ Հայրենիքին, միեւնոյն ժամանակ կը ծառայէ թէ՛ մէկին եւ թէ՛ միւսին զօրեղացման ու ինքնապահպանման, փոխադարձ ներեղումներով եւ օժանդակութեամբ:

Գաղութահայութեան ինքնապահպանումի եւ ազատ բարգաւաճումի նոյն մտահոգութեամբ է նաեւ որ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութիւնը գաղթաշխարհի մէջ կը ձգտի հայ զանգուածները հաւասարիմ պահել հիւրընկալ օտար երկիրներու եւ պետութեանց օրէնքներուն եւ շահերուն:

ԾՐԱԳԻՐ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ՆՊԱՏԱԿ

Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան նպատակն է՝

Ա.— Ժողովրդային կամքի գերիշխանութիւնը եւ ռամկավար ազատական սկզբունքներու կիրարկումը հայ պետական եւ համալսարան կեանքին մէջ:

Բ.— Հայաստանի պետութեան զարգացումն ու բարգաւաճումը:

Գ.— Արատահամանի հայ զանգուածներուն հայրենի հողի վրայ հաւաքումը:

Դ.— Հայոց Թուրքիոյ մէջ ունեցած իրաւունքներուն եւ շահերուն հաստատումը:

Ե.— Հայաստանի եւ Գաղութներու միջեւ յարաբերութեանց ուժաւորումը:

Զ.— Գաղութներու Ֆիզիքական եւ տնտեսական զարգացումն ու անոնց մէջ հայկական մշակոյթի պոփոխումն ու զօրացումը:

Գլուխ Ա.

Քաղաքական Սկզբունքներ

Յօդուած 1.— Կուսակցութիւնը հիմնւած է քաղաքացիական իրաւունքներու հո-

առարարութեան սկզբունքին վրայ եւ չի ճանչնար դատարարացոյն ոեւէ տառնձնաշնորհում

Յօդ. 2.— Հայապատնի կառավարութեան ձեւ կ'ընդունուի Ռոմիլովարական Հանրապետութիւնը, Օրէնդրակոյն Դատարանական եւ Գործադիր Իշխանութեանց բովանդակներով :

Գլուխ Բ.

Սահմանադրական Սրաշխաւորութիւններ

Յօդ. 3.— Ամէն քաղաքացի բացարձակապէս հաւատար է օրէնքի տալիս :

Յօդ. 4.— Ամէն քաղաքացի կը վայելէ քուէարկութեան հաւատար իրաւունք՝ 20 տարեկանէն սկսեալ, տառնց սեռի խտրութեան :

Յօդ. 5.— Ներկայացուցչական բոլոր մարմիններու ընտրութիւնը կը կատարուի ընդհանուր, հաւասար, ուղղակի եւ գաղանիք քուէարկութեամբ :

Յօդ. 6.— Զինուորական կրթութիւնը պարտաւորիչ է Հայաստանի մէջ :

Յօդ. 7.— Հայերէնը պետական պաշտօնական լեզուն է : Փոքրամասնութեանց մշակութային տեսակէտով՝ ինքնուրոյն դիմագիծը կը ճանչցուի :

Յօդ. 8.— Նախարարութիւնը ընդհանուր, ձրի եւ պարտաւորիչ է : Երկրորդական եւ համալսարանական կրթութեան համար

պետութեան կողմէ կը հայթայթուին դիւրութիւններ ընդունակ աշակերտներուն :

Յօդ. 9.— Ազատութիւն խօսքի, մամուլի, խնդրագրի (pétition), հանրագրութեան, հաւաքումներու, ընկերակցութեան եւ ճամբորդութեան :

Յօդ. 10.— Ազատութիւն խղճի, կրօնքի եւ պաշտամունքի :

Յօդ. 11.— Անձեռնմխելիութիւն անձի, տնրանաւորելիութիւն բնակարանի, ստացուածքի եւ նամակի :

Յօդ. 12.— Վարչական ապակեդրոնացում պետութեան հիմնական օրէնքներուն համաձայն :

Գլուխ Գ.

Ընկերային եւ Տնտեսական Սկզբունքներ

Յօդ. 13.— Սեփականութեան իրաւունքը կը նկատուի իբրեւ արդար վայելումը աշխատանքի եւ խնայողութեան արդիւնքին : Ժառանգական իրաւունքը կը յարգուի որոշ սեղմումներով եւ հարկային պարտադրութեամբ՝ ի նպատակ պետութեան :

Յօդ. 14.— Անհատական ձեռներէցութիւնը կը քաջալերուի իբրեւ խթան յառաջդիմութեան եւ անհատին ու համայնքին վիճակին բարելաւման : Զարգացման հաւասար պատեհութեան կը տրուի բոլոր քաղաքացիներուն համար :

Յօդ. 15.— Ընտանիքը կը նկատուի հիմ ընկերութեան և օրէնքով կը սահմանաւորուին ամուսնութեան, այր-կնոջ փոխադարձ իրաւունքներուն և պարտականութեանց, զուտկներուն հանդէպ անոնց պարտաւորութեանց և ընտանեկան ատոցուածքի սեփականութեան խնդիրները :

Յօդ. 16.— Բոլոր քաղաքացիներուն կ'ապահովուի արդարութեան գործադրութիւնը պետութեան ընկերային և անասական կեանքին մէջ :

Յօդ. 17.— Հիմնարկութիւն պետական և վարկային գրամատեններու՝ ընծայելու համար զիւրամտակելի վարկ քաղաքացիներուն :

Յօդ. 18.— Կանոնաւորում՝ օրէնսդրական միջոցներով՝ աշխատութեան և գրամագլուխի փոխադարձ յարաբերութիւններուն :

Յօդ. 19.— Արդար և համերային գործակցութիւն և շահակցութիւն գրամագլուխի և աշխատութեան միջեւ, աշխատանքի վէճերուն լուծումը՝ հաշտարար աստիճաններու միջոցաւ :

Յօդ. 20.— Պետական վերհսկողութիւն աշխատանքի ժամերու, վարձատրութեան չափի, գործավայրերու առողջապահական պայմաններու և կանոնաց ու անչափահասներու աշխատութեան պայմաններուն վրայ :

Յօդ. 21.— Հաստատում պետական գրասենեակներու (պիւրօ)՝ իրրեւ միջնորդ գործաւորով և գործաւորի միջեւ, անգործներ-

րու աշխատանք հայթայթելու համար :

Յօդ. 22.— Պետական ապահովագրութիւն՝ պաշտպանելու համար ամէն կարգի աշխատաւորները ընդդէմ անգործութեան, հեւանդութեան, արկածի, ծերութեան և մահուն :

Նոյնպէս՝ ապահովագրութիւն ընդդէմ բնական պատահարներու, ինչպէս՝ երաշտ, հեղեղ, կարկուտ, եւայլն :

Յօդ. 23.— Օրէնսդրական մասնաւոր միջոցներով քաջալերել և պաշտպանել երկրագործութիւնը և աւանին ճարտարարուեստը :

Յօդ. 24.— Պետութեան կը պատկանի հանքերու, անտառներու, ջուրերու և ուրիշ բնական հարստութիւններու արգիւնագործումը :

Կառավարութիւնը կրնայ՝ իր վերհսկողութեան տակ՝ անոնց շահագործումը տալ անհատներու կամ ընկերութեանց, որոշ ժամանակաշրջանի համար :

Յօդ. 25.— Պետականացում թղթատարութեան, հեւագրի, հեւախօսի, երկաթուղային և փոխադրական միջոցներու, ջրանցքներու և ելեքտրականայաններու :

Յօդ. 26.— Քաղաքապետութեան կը պատկանի հանրակառքերու, լոյսի և ջուրի մատակարարութիւնը :

Քաղաքապետութիւնը կրնայ ասոնց մենաշնորհը տալ անհատներու կամ ընկերու-

թեանց, որոշ ժամանակաշրջանի համար:

Յօդ. 27.— Քաջաբերում արտադրական և սպառողական համադրժակցական (coo-péra'if) ընկերութիւններու կազմակերպումին և ծաւալման:

Յօդ. 28.— Արդար բաշխում պետական տուրքերու, որպէս զի չջրատուին անհատական ու ընկերակցական ձեռնարկեցութիւնը և երկրին արդիւնաբերական ու առեւտրական գործունէութիւնը:

Յօդ. 29.— Յառաջատուական տուրք եկամուտի և ժառանգութեան վրայ. իսկ համեմատական միօրինակ տուրք՝ հողի և կալուածի արժէքին վրայ:

Յօդ. 30.— Առախճանական քնջում տնտեսական տուրքերու:

Գլուխ Գ.

Հողային Հարց

Յօդ. 31.— Հողին անհատական սեփականատիրութիւնը կը սահմանաւորուի Խորհրդարանին կողմէ քուէարկուած հողային օրէնքներու համաձայն:

Յօդ. 32.— Հողային սեփականութեան իրաւունքը կը պայմանաւորուի և կը սահմանափակուի հողին մշակութեամբ և արդիւնաբերութեամբ:

Պետութիւնը կրնայ երկրի արդիւնաբե-

րական զարգացման համար ընկերութիւններու և անհատներու տալ որոշ չափէն աւելի հաշեր:

Յօդ. 33.— Հողագուրկ և սակաւահող գիւղացիներու ճրիաբար հող կը արուի պետական տնօրինութեամբ, հողային ընդհանուր օրէնքի համաձայն:

Յօդ. 34.— Հողային բաշխման հափանիչը (նօրմա) կ'որոշուի տեղական պայմաններու, հողին որակին և աշխատութեան հափին համեմատ:

Յօդ. 35.— Պետութիւնը իրաւունք ունի գրաւելու անհատներու և ընկերութիւններու սեփական այն հողերը և անշարժ ստացուածքները, որոնք անհրաժեշտ են հանրագուտ ներկայումսներու համար, արդար հասուցումը անկախ անոնց աէրկութեան:

Յօդ. 36.— Գիւղերու համար սահմանել հասարակաց գործածութեան յատուկ արօտատեղիներ և անտառներ, և տղահովիտ անոնց անձեռնմխել ութիւնը:

Գլուխ Ե.

Կրթութիւն և Մշակոյթ

Յօդ. 37.— Մզում տալ ժողովուրդի զարգացման և անոր ինքնատիպ մշակոյթին, զպրօյններու, համալսարաններու, լսարաններու, հանրային ձրի գրադարանութիւններու,

րու և գրադարաններու հաստատումով:

Յօդ. 38.— Հաստատել վարժարանա-
նոցներ, երկրագործական և արհեստագիտո-
կան վարժարաններ:

Յօդ. 39.— Պաշտպանել և քաջալերել
գեղարուեստները:

Յօդ. 40.— Փնտռել, հաւաքել և պահել
հայկական ամէն կարգի հնութիւնները:

Յօդ. 41.— Քաջալերել գիտական խու-
զարկութիւնները:

Վերաբնութիւն

Ներկայ Ծրագիրը վերաքննելի է Կու-
սակցութեան Ընդհանուր Պատգամաւորական
Ժողովին կողմէ՝ Հիմնական Կանոնագրի աը-
րամադրութեան համաձայն:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՅՈՒԹԵԱՆ

Ռամկավար Ազատական Կուսակցու-
թեան կազմակերպական բաժանումներն են՝

Ա. Տեղական Ակումբներ և իրենց
Վարչութիւնները:

Բ. Երջանակներ և Երջանային Վար-
չութիւններ:

Գ. Երջանային Պատգամաւորական Ժո-
ղովներ:

Դ. Կեդրոնական Վարչութիւն:

Ե. Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժո-
ղով:

Ընդհանուր Կանոններ

Յօդ. 1.— Իւրաքանչիւր շրջանակ ինք-
նավար է ներկայ Կանոնագրով ճշգրտած ի-
րաւատութիւններու սահմանին մէջ. ունի
տեղական պալմաններու յարմարցուած ներ-
քին Կանոնագիր մը, որ հիմնական կէտերու
մէջ կը համաձայնի այս Կանոնագրի տրա-
մադրութիւններուն:

Յօդ. 2.— Կուսակցութեան բոլոր պաշ-
տօնական մարմինները, Ակումբէն մինչեւ
Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողով, պէտք
է պահեն իրենց որոշումներուն և յարաբե-

րութեանց արձանագրութիւնները, դիւանէն ստորագրուած:

Յօդ. 3.— Պաշտօնական մարմիններու դիւանները առանգապահն են Կուսակցութեան ատմարներուն, թղթակցութիւններուն, պայմանագրութիւններուն և կնիքին:

Յօդ. 4.— Բոլոր վարչական մարմիններու և դիւաններու ընտրութիւնը կը կատարուի գաղանի քուէարկութեամբ:

Անդամները վերընարելի են, երբ օրինական արգելք չկայ:

Յօդ. 5.— Ընտրութիւններու տաճն մէջնչեւ վերջնիւթեր ամիսը իր անդամատուրքը առանց բանաւոր պատճառի չվճարող անդամ մը ընտրող և ընտրելի ըլլալու իրաւունք չունի:

Յօդ. 6.— Ընտրութիւններու հիմք կը ծառայէ անդամներու ամբողջական թիւը, զանց չաւնելով չվճարողները, որոնց անունները օրինաւորապէս դուրս ձգուած չեն տնտեսացանկէն:

Յօդ. 7.— Անվատահոլութեան քուէները և կախալայման որոշումները ո՛րեւէ մարմնի անդամներու ամբողջութեան թիւին մեծամասնութեամբ միայն կը տրուին, իսկ արտաքսումի վերաբերեալ դատական վճիռները՝ երեք չորրորդի քուէով:

Յօդ. 8.— Կուսակցութիւնը իր սովորական պիւտճէէն զատ, պէտք է ունենայ իր

հիմնադրամը, որմէ գոյացած աւելոսին և իհարկին մայր-գումարին գործածութիւնը կ'որոշուի Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողովին կողմէ:

Յօդ. 9.— Կուսակցութեան բոլոր պատասխանատու մարմինները զը ստորագրեն երգիւնագիր մը, որուն բանաձեւը կը խըմբադրուի Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողովին կողմէ:

Յօդ. 10.— Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան խորհրդանիշն է Արարատի երկու կատարները, մէջտեղը նորոճող արեւով մը, կապոյտ պատառի վրայ:

ԴԼՈՒՍ Ա.

ԱՆՊԱՄԱԳՐՈՒՄԻՆ

Յօդ. 11.— Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան կրնայ անդամակցիլ, առանց սեւի խտրութեան, 18 տարեկանէն վեր ումէն Հայ, որ կ'ընդունի այս Կուսակցութեան սկզբունքները:

Յօդ. 12.— Նոր անդամ կ'ընդունուի Աւուարի Վարչութեան Ժողովին մեծամասնութեան որոշումով, համաձայն այդ մասին չրջանակի ներքին Կանոնադրի արամադրութեան:

Ընդունուած անդամը պէտք է ստորագրէ խոստիմագիր մը և ընէ հետեւեալ ուխ-

տը Ակուսորին անդամական ժողովին մէջ,
նախքան իր մասնակցութիւնը ժողովին.

Ուխտ Նորագիր Անդամներու

«Կ'ուխտեմ խղճիս եւ պատուոյս վրայ
յանուն ազատութեան եւ Հայրենիիս բոլոր
նուիրական սրբութիւններուն, ծառայել Ռամ-
կավար Ազատական Կուսակցութեան սկրզ-
բուններուն, որոնցմէ յոյժ անոր դաւանած
ազգային եւ բաղաժանան նպատակները:

«Կ'ուխտեմ այս վեհ վայրկեանէն սկսեալ
հաւատարմօք անդամ մը ըլլալ Ռամկա-
վար Ազատական Կուսակցութեան եւ խղճմը-
սօրէն ու կարգապահութեամբ կատարել իմ
վրայ դրուած բոլոր պարտականութիւնները,
նուիրելով իմ նիւթական եւ բարոյական
կարողութիւններս Կուսակցութեան նպատակ-
ներուն իրագործման համար:

«Կ'երգնում ամեն գոհողութեամբ եւ ի
հարկին կեանքիս գնով նուիրուիլ Կուսակ-
ցութեանս, ազգիս եւ հայրենիիս սուրբ դա-
սին՝ հաւատարմօք անդամ լինելու վստահ-
ուած գաղտնիները:»

Յօդ. 13.— Իւրաքանչիւր անդամ կ'ու-
նենայ Շրջանային Վարչութեանէն պատրաս-
տուած անդամաքարտ մը, իր լուսանկարը
կրող:

Յօդ. 14.— Իւրաքանչիւր անդամ բա-
րոյական պարտաւորութեան առկ կը գտնուի
ընկերական համակրանքի եւ սիրոյ վերաբե-
րում ցոյց տալու Կուսակցութեան բոլոր
անդամներուն հանդէպ: Այս պարտաւորու-
թեան հակառակ վերաբերմունք եւ ուրիշ
անդամներու հանդէպ վարկաբեկող վար-
մունքը պատասխանատուութեան կ'ենթար-
կեն անդամ մը:

Յօդ. 15.— Կուսակցութեան անդամ չեն
ընդունուիր անտէր, որ Ա. Ուրիշ հայ քա-
ղաքական Կուսակցութեան մը անդամ են.
Բ. Ոճիրով եւ զեղծումով դատապարտուած
են. Գ. Ծանօթ են իբր յոսի նկարագրի աէր
անձեր:

Յօդ. 16.— Կուսակցութեան այլ ան-
դամները կը վճարեն տարեկան անդամա-
տուրք մը, որուն նուազագոյն քանակը կ'ու-
րոշուի շրջանային Պատգամաւորական Ժո-
ղովին կողմէ, եւ կը յաւիտացուի մասամբ
Շրջանային եւ մասամբ ալ կեդրոնական
անուակին:

Տեղական ծախքերու հայթայթման հա-
մար Շրջանակներու Կանոնադիրները կ'ու-
նենան անհրաժեշտ արամադրութիւնները:

Կիներէ եւ ուսանողներէ կազմուած Ա.
կումբները իրենք կ'որոշեն անդամաւորքի
քանակը, եւ կը մատակարարեն զայն այս օրը-
ուած ի արամադրութիւններուն համաձայն:

Յօդ. 17.— Նոր անդամները, Յօդ. 16-րդի մէջ յիշուած անդամատուրքէն զտու, պարտին վճարել նոսեւ մուտքի տուրք մը, որուն քանակը իրենք կ'որոշեն:

Յօդ. 18.— Անդամատուրքէ զերծ են այն անդամները, որոնց նիւթական վիճակին թոյլատու չըլլալը կը հաստատուի իրենց Ակումբին Վարչութեան կողմէ:

Յօդ. 19.— Բնակութեան հետեւանքով անդամ մը իր պատկանած Ակումբէն կրնայ ուրիշ Ակումբ մը փոխադրուիլ, Վարչութեան գրաւոր յանձնարարականով:

Յօդ. 20.— Իւրաքանչիւր անդամ միայն մէկ Ակումբի կրնայ անդամակցիլ և միայն մէկ ձայնի իրաւունք ունի:

Յօդ. 21.— Ամէն անդամ պարտի յարգել կարգապահութեան օրէնքները:

Յօդ. 22.— Ունէ անդամ որ չի հնազանդիր իր Ակումբին որոշումներուն, կամ չի վճարեր իր տուրքերը և կամ կ'ոտնակոխէ Կուսակցութեան օրէնքները, ազգաբարոյթիւն կը ստանայ, և եթէ ազգաբարոյթիւնը ապարդիւն մնայ, պատժոյ կ'ենթարկուի Շրջանակին Ներքին Կանոնադրին տրամադրութեանց համաձայն:

Յօդ. 23.— Ունէ անդամ որ՝

Ա. Կուսակցութեան սկզբունքներուն դէմ կը գործէ,

Բ. Կարգապահութեան օրէնքները չի յարգեր,

Գ. Իրեն դէմ արուած վճիռի մը դէմ Ներքին օրինական միջոցներէ տարբեր միջոցներու կը դիմէ,

Դ. Ուրիշ հայ Կուսակցութեան մը եւս կ'անդամակցի,

Իր Ակումբին անդամական ժողովին վճիռով կը կախակայուի և կը կորսնցնէ իր անդամական իրաւունքները, որոշուած ժամանակի մը համար, և ի հարկին կ'արտաքսուի՝ յետ դատաւարութեան:

Յօդ. 24.— Ունէ անդամ որ Կուսակցութեան մէկ ուրիշ անդամը հրապարակով կը զրպարտէ, զրոյստուած անդամին դիմումին վրայ յետ քննութեան կը պատժուի, յարմար տեսնուած պատիժով մը, որ կրնայ ըլլալ մինչեւ կախակայում և արտաքսում, ըստ ստիճանի:

Յօդ. 25.— Ոճիրով և զեղծումով դատաւարտուած անդամ մը կ'արտաքսուի Կուսակցութենէն իր Ակումբին վճիռով:

Յօդ. 26.— Արտաքսուած անդամի մը անունը կը հաղորդուի Կուսակցութեան բոլոր Ակումբներուն՝ գերադաս մարմիններուն միջոցաւ:

Յօդ. 27.— Տրուած վճիռէ մը դժգոհ ս'եւէ կողմ կրնայ Ակումբին անմիջական

գերադաս մարմինն բաղադրել, վճռին թուա-
կանէն մինչեւ մէկ ամիս:

Յօդ. 28.— Բոլոր պատասխանատու մար-
մինները, սկսեալ Ակումբի Վարչութիւննե-
րէն մինչեւ Կեդր. Վարչութիւնը, պարտա-
ւոր են ներկայ Կանոնադրի արամադրու-
թիւններուն հակառակ դործող կամ թերա-
ցող անհատ անդամներու և իրենցմէ ստու-
րագաս մարմիններու հանդէպ անմիջական
ազգու անօրինութիւններ ընել: Այս մասին
զանցառութիւնը ծանր պատասխանատուու-
թիւն կը հրաւիրէ վերայիցեալ իրաւասու
մարմիններուն վրայ, կուսակցական կար-
գապահութեան և կուսակցական վերին շա-
հերուն դէմ մեղանշում մը նկատուելով:

Յօդ. 29.— 25 տարի անընդհատ Կու-
սակցութեան ծառայողները կը հռչակուին
«վիթերան» անդամ և անոնց կը տրուի
մասնաւոր շքանշան:

Վիւլիս Բ.

Ակումբներ

Յօդ. 30.— Նուադադոյն հինգ անդամնե-
րու խմբաւորումը կը կազմէ Ակումբ մը:

Յօդ. 31.— Նորակազմ Ակումբի մը գո-
յութիւնը օրինաւոր կը ճանչցուի այն տանն
միայն, երբ իր կազմութիւնը կը վաւերաց-
ուի Շրջանային Վարչութեան կողմէ:

Յօդ. 32.— Տեղական պայմաններու հա-
մեմատ, կրները կրնան առանձին Ակումբներ
ունենալ, առանձին Վարչութիւնով:

Յօդ. 33.— Իւրաքանչիւր Ակումբ կ'ու-
նենայ 3—7 անդամներէ բաղկացեալ Վար-
չութիւն մը, որ կը պաշտօնավարէ մէկ տա-
րի և մինչեւ իր յաջորդին ընտրութիւնը:

Ծանօթ.— Յիսուէն վեր անգամ ունեցող Ա-
կումբներ իրենց Վարչութենէն զատ կրնան ունե-
նալ նաեւ տասնակներու բաժանում մը, իւրաքան-
չիւր տասնակի պետը կը նշանակուի Վարչութենէն,
եւ իր պաշտօնն է իր տասնակի տուրքերը գանձել
եւ հոգ տանիլ որ անդամական ժողովներու յաճախեն:

Յօդ. 34.— Ակումբի Վարչութեան ան-
դամները իրենց ընտրութենէն անմիջապէս
յետոյ, Ընդհանուր Անդամական Ժողովին
առջեւ կ'ընեն հետեւեալ ուխտը.

Ռալա Ակումբի Վարչութեան Անդամներու

«Ասանձնելով Ռալկալար Ազատական
Կուսակցութեան..... Ակումբի Վար-
չութեան անդամակցութիւնը, կ'երդնում պա-
տուոյս վրայ եւ հայրենիքս անուճով՝ հաւա-
սարիմ մնալ Ռալկալար Ազատական Կու-
սակցութեան սկզբունքներուն եւ ազգային
ու քաղաքական նպատակներուն, գործադրել
անոր Ծրագիր-Կանոնագիրը, խղնափօքէն հե-
տեւիլ Շրջանային Վարչութեան որոշումնե-
րուն եւ հրահանգներուն, հայ Ազգին եւ Հայ-
րենիքին բարիքին համար»:

Յօդ. 35.— Ակումբի մը Վարչութեան պակտած անդամներուն յաջորդները ընտրելու իրաւունքը կը պատկանի անդամական ժողովին, եթէ փոխ-անդամներ չեն ընտրուած, կամ ընտրուածներով հարաւոր չէ լրացնել վարչութեան անդամներու թիւը:

Յօդ. 36.— Թէ՛ Ակումբի Վարչութեան և թէ՛ անդամական ժողովին որոշումները կը տրուին ձայներու մեծամասնութեամբ:

Յօդ. 37.— Ակումբի Վարչութիւնը կը վարէ Ակումբին գործերը և կը գործադրէ իր գերադաս մարմինն որոշումներն ու հրահանգները:

Յօդ. 38.— Ակումբի Վարչութիւնը համարաւոր է թէ՛ անդամական ժողովին և թէ՛ իր գերադաս մարմինին:

Յօդ. 39.— Ակումբի Վարչութիւնը պարտաւոր է կանոնաւորապէս եւամսեայ տեղեկագրով իր գերադաս մարմինը տեղեկ պահել Ակումբին անդամներուն թիւին, եւմասկան կազմութեան և ընդհանուր գործունէութեան մասին:

Այս կանոնաւոր տեղեկագիրներէն զատ՝ Ակումբներու Վարչութիւնները պարտաւոր են նաեւ իրենց գերադաս մարմինը տեղեկ պահել, անմիջական տեղեկագիրներով, այնպիսի խնդիրներու մասին, որոնց ծանօթութիւնը կարեւոր և օգտակար է Կուսակցութեան համար:

ԴԼԽ Գ.

Անդամական Ժողով

Յօդ. 40.— Աւանդադն տախը մէկ անգամ տեղի կ'ունենայ անդամական կանոնաւոր ժողով, որուն հրաւերը՝ գրաւորապէս կամ մամուլի միջոցաւ կը հաղորդուի բոլոր անդամներուն, ժողովէն աւանդադն երեք օր առաջ:

Յօդ. 41.— Ակումբի մը անդամական ժողովը օրինաւոր է երբ անդամներուն կէսէն մէկ աւելին ներկայ է:

Յօդ. 42.— Երբ առաջին հրաւերով ժողովը մեծամասնութիւն չունենայ, Վարչութիւնը կրնայ նոյն ամսուան մէջ երկրորդ հրաւեր մը ուղղել նոյն օրակարգով: Երկրորդ ժողովին ներկաներուն թիւը օրինական կը նկատուի և տրուած որոշումները պարտաւորիչ են բոլոր անդամներուն համար:

Յօդ. 43.— Վարչութեան Ատենապետը, իր բացակայութեան Փոխ-Ատենապետը, անդամներու մէկ երրորդի զխմովին վրայ՝ պարտաւոր է արտասովոր նիստի հրաւիրել անդամական ժողով:

Յօդ. 44.— Ակումբի տարեկան ժողովը կը գումարուի Շրջանակի Պատգամաւորական ժողովին գումարման թուականէն առ նուազն մէկ ամիս առաջ:

Յօդ. 45.— Ակումբի Վարչութիւնը տարեկան ժողովին մէջ կը կատարէ Ակումբի մէկ տարեկան համարառուութիւնը, որ կը տեղեկագրուի Շրջանակի Պատգամաւորական ժողովին :

Յօդ. 46.— Ակումբի տարեկան ժողովին մէջ կ'ընտրուին Շրջանակի Պատգամաւորական ժողովին պատուիրակները, Ներքին Կանոնադրի տրամադրութեանց համաձայն :

Յօդ. 47.— Կանոնաց Ակումբները, եթէ հարկ համարեն, կրնան տեղւոյն Այրերու Ակումբին հետ խառն ժողով գումարել և միասին ընտրել իրենց պատուիրակները :

Յօդ. 48.— Ակումբի մը մէջ ծագած սեւէ վէճ երբ իր լուծումը չի գտնիր տեղին վրայ, անմիջական գերադաս մարմինը կը միջամտէ և իր վճիւր պարտաւորիչ է բոլոր կողմերուն համար, մինչև Շրջանային Պատգամաւորական ժողով, ուր, կատարուած դիմումի մը վրայ, վճիւր կը քննուի :

Յօդ. 49.— Իր գերադաս մարմինն որոշումներուն և կարգադրութեանց դէմ անստատջ Ակումբի Վարչութիւն կը հրաժարեցուի նոյն գերադաս մարմնի կողմէ : Հրաժարեցուցեալ Վարչութեան անդամները վերընտրելի չեն :

Յօդ. 50.— Ակումբ մը լուծուած կը համարուի, երբ իր անդամներուն թիւը ո-

րոշուած նուազագոյն թիւէն պակաս է :

Յօդ. 51.— Ակումբի մը լուծման պատգային, իր գոյքերը կը յանձնուին իր անմիջական գերադաս մարմնին :

Գլուխ Դ.

Շրջանակներ

Յօդ. 52.— Կուսակցութիւնը կը բաժնուի չրջանակներու՝ աշխարհագրական կամ վարչական յարմարութիւններու համեմատ :

Յօդ. 53.— Շրջանակ մը կը կազմուի մէկ կամ տեղի Ակումբներէ, պայմանաւ որ առնուաբար 100 անգամ ունենայ և վաւերացուի Կեդր. Վարչութեան կողմէ :

Յօդ. 54.— Իւրաքանչիւր Շրջանակ տարին անգամ մը կ'ունենայ Շրջանային Պատգամաւորական ժողով, որ կը կազմուի Ակումբներու պատուիրակներէն, որոնց համեմատական թիւը կ'որոշուի իւրաքանչիւր Շրջանակի Ներքին Կանոնադրին համաձայն :

Յօդ. 55.— Շրջանային Պատգամաւորական ժողովին պատուիրակ կ'ընտրուին տնոնք միայն, որոնք առնուազն մէկ տարի անգամ եղած են Կուսակցութեան : Նորակազմ Ակումբները բացառութիւն կը կազմեն :

Յօդ. 56.— Շրջանային Պատգամաւորական ժողովը կը պատրաստէ նոյն Շրջանա-

կին Կոնստանդինը, որ պէտք է հակառէ Կուսակցութեան սկզբունքներուն և հիմնական Կոնստանդինի, և որ պէտք է վաւերացուի Կեդրոնական Վարչութեան:

օդ. 57.— Երջանային Պատգամաւորական Ժողովը կը զբաղի Երջանային վերաբերեալ խնդիրներով, կը սահմանէ տարեկան պիւստէն և կ'ընտրէ Երջանային Վարչութիւնը:

օդ. 58.— Երջանային Վարչութեան նորընտիր անդամները կը կատարեն հետեւեալ երգումը.

**Յորմնագիր Երջանային Վարչութեան
Անդամներուն**

«Սահմանելով Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան..... Երջանային Վարչութեան անդամակցութիւնը, կ'երգնուի պատշաճ վրայ եւ հայրենիքիս անուով՝ հաւասարիմ մնալ Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան սկզբունքներուն, պանպանել եւ գործադրել անոր Ծրագիր-Կանոնագիրը, խղմտօրէն գործադրել Երջ. Պատգմ. Ժողովի որոշումները եւ իր կողմէ ինձ վստահուած պաշտօնը, հետեւիլ Կեդրոնական Վարչութեան հրահանգներուն, աշխրջօրէն հսկել Ռամկավար Ազատական Կուսակցութեան շահերուն վրայ եւ ջանալ անոր ազգային եւ բազմազան նպատակներուն իրագործման, Հայ Ազգին եւ Հայրենիքին համար»:

Յօդ. 59.— Իւրաքանչիւր Երջանակ Կուսակցութեան կեդրոնական գանձին կը վճարէ տարեկան տուրք մը, որուն քանակը կ'որոշուի Ընդհ. Պատգմ. Ժողովին կողմէ. հիմնուած Երջանակին կացութեան և նոյն Երջանակի պատգամաւորներու տեղեկատուութեան վրայ:

Յօդ. 60.— Երջանային Վարչութիւնը կը բաղկանայ տնտեսաշն հինգ անդամներէ, կ'ընտրուի մէկ տարւած համար և կը պաշտօնավարէ մինչեւ յաջորդին ընտրութիւնը:

Յօդ. 61.— Երջանային Վարչութեան անդամ կ'ընտրուին անոնք միայն, որոնք տնտեսաշն երկու տարի անդամ եղած են Կուսակցութեան:

Յօդ. 62.— Երջանային Վարչութիւնը կ'ընդունի և կը գործադրէ Կեդր. Վարչութեան հրահանգները և Երջանային Պատգմ. Ժողովի որոշումները. կրնայ ի հարկին թրջութակցիլ միւս Երջանային Վարչութիւններուն հետ, տեղական բնոյթ կրող կազմակերպական և այլ հաստատական հարցերու շուրջ, այս մասին տեղեկակ պահելով Կեդրոնական Վարչութիւնը:

Յօդ. 63.— Երջանային Վարչութիւնը պատասխանատու է իր Երջանակի Պատգմ. Ժողովին, որուն պարտի ներկայացնել իր տարեկան տեղեկագիրը և հաշիւը:

Յօդ. 64.— Երջանային Վարչութիւնը

ներք տմիսը տնգամ մը պարտաւոր է զրկել
Կեդր. Վարչութեան՝ իր շրջանին վիճակա-
գրական, ելեմատական և բարոյական տեղե-
կադիրը՝ Ասկէ զտա, Շրջանային Վարչու-
թիւնը յաճախակի թղթակցութիւն կը կա-
տարէ Կեդր. Վարչութեան հետ:

Յօդ. 65.— Շրջանային չարժուէն և ան-
չարժ ստացուածքները մատակարարելու վե-
րին իրաւասութիւնը կը պատկանի Շրջա-
նային Վարչութեան:

Յօդ. 66.— Շրջանային Վարչութեան
հսկողութեան և պատասխանատուութեան
տակ կը հրատարակուի Շրջանակին պաշտօ-
նաթերթը, որուն խմբագրին ընտրութիւնը
կ'ենթարկուի Կեդր. Վարչութեան վաւերա-
ցումին:

Յօդ. 67.— Շրջանակները, ըստ տեղա-
կան պայմաններու, կրնան ունենալ մէկ
կամ աւելի Ենթաշրջանակներ՝ համապո-
տասխան Վարչութիւններով, որոնք կը վա-
րեն Ենթաշրջանակին վերաբերեալ ընդհա-
նուր գործերը և պատասխանատու են Շրջա-
նային Վարչութեան:

Յօդ. 68.— Շրջանային Վարչութիւնը
պէտք է նախապէս Կեդր. Վարչութեան հա-
ւանութիւնը ստանալ այն բոլոր ձեռնարկ-
ներուն համար, որոնք Կուսակցութեան ընդ-
հանուր քաղաքականութեան հետ կապ ունին
և որոնք տեղական հանգամանք չունին:

Յօդ. 69.— Շրջանային Վարչութիւնը
պարտի Կեդր. Վարչութեան վաւերացման
ենթարկել իր տարեկան պիւտճէն, և պիւտ-
ճէին մէջ չնախատեսուած այն ձեռնարկներն
ու ծախքերը, որոնք կրնան մեծապէս խան-
գարել պիւտճէին հաւասարակշիւութիւնը:

Գլուխ Ե.

Ընդհանուր Պատգամաւորական Ժողով

Յօդ. 70.— Ընդհ. Պատգմ. Ժողովը Կու-
սակցութեան Գերագոյն, Օրէնագիր և Հա-
մարտու մարմինն է:

Յօդ. 71.— Ընդհ. Պատգմ. Ժողովը կը
կազմուի Կուսակցութեան բոլոր Շրջանակ-
ներէն ընտրուած պատգամաւորներէն:

Յօդ. 72.— Կուսակցութեան իւրաքան-
չիւր Շրջանակը իրաւունք ունի նշանակե-
լու պատգամաւոր մը, սակէ զտա Շրջանակ-
ները պատգամաւոր կը զրկեն նաեւ հետեւ-
եալ համեմատութեամբ.

100 — 250	անդամ	1	պատգամաւոր
250 — 500	»	2	»
501 — 750	»	3	»
751 — 1000	»	4	»
1001 — 1500	»	5	»
1501 և աւելի	»	6	»

Յօդ. 73.— Նորակազմ Ակումբ մը որ
իր աշխարհագրական գիրքին բերմամբ չի
կրնար կապուիլ ուրիշ շրջանակի մը, կը
մասնակցի Ընդհ. Պատգմ. Ժողովին իբր ա-
ռանձին Շրջանակ, պայմանաւ որ ունենայ
առնուազն 25 անդամ, երբ այդ մասնակցու-
թիւնը զուգադիպի իր կազմութեան առա-

ջին տարին, և աւանդաւն 50 տնդամ, երբ իր կազմութենէն ի վեր անցած են մէկէ աւելի տարիներ:

Յօդ. 74.— Պատգամաւորներու ընտրութիւնը կը կատարուի Շրջանային Պատգամ. Ժողովներու կողմէ՝ նոյն Ժողովին համար ընտրուած պատուիրակներուն թիւին մեծամասնութեամբ:

Այն պարագային որ Շրջանային Պատգամ. Ժողովներու կողմէ ընտրուած պատգամաւորներն ու փոխ-պատգամաւորները չկարենան մասնակցիլ Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին, Շրջանային Վարչութիւնները հետապնդել ցանկով պատգամաւորական թեկնածուներ կը ներկայացնեն Ա. կումբներու անդամական Ժողովներու քուէարկութեան:

Մէկ Ա. կումբով ներկայացուած Շրջանակ մը Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին պատգամաւոր կ'ընտրէ իր անդամական Ժողովին մէջ:

Յօդ. 75 — Ընդհ. Պատգամ. Ժողովը կը գումարուի երեք տարին անգամ մը Կեդր. Վարչութեան կողմէ նշանակուած վայրին մէջ:

Յօդ. 76.— Արտասովոր Ընդհ. Պատգամ. Ժողովը կը գումարուի՝

Ա. երբ Կեդր. Վարչութիւնը պէտք տեսնէ, իր անդամներու մեծամասնութեան քուէով: Այս պարագային՝ հրաւիրագիրը

պէտք է կրէ Կեդր. Վարչութեան անդամներու երկու երրորդին ստորագրութիւնը:

Բ. երբ Կուսակցութեան բոլոր Շրջանակներու երկու երրորդը գրաւորապէս կը պահանջէ, միեւնոյն առաջարկով:

Գ. երբ Կեդր. Վարչութիւնը կը կորսնցնէ իր մեծամասնութիւնը:

Արտասովոր Ընդհ. Պատգամ. Ժողովը իր մասնաւոր նպատակը իրագործելէ յետոյ, կրնայ ուրիշ խնդիրներով ալ զբաղիլ, պատգամաւորներու մեծամասնութեան հաւանութեամբ:

Յօդ. 77.— Կեդր. Վարչութիւնը պարտաւոր է հրաւիրագիր զրկել, խնդիրներու ցանկով միտախ, բոլոր Շրջանակներուն, Ընդհ. Պատգամ. Ժողովի գումարման թուականէն չորս ամիս առաջ:

Օրակարգին պիտի ընկերանայ Շրջանակներու նիւթական, բարոյական և վիճակագրական տեղեկութիւնը սահմանաւորող հարցարան մը, որուն պատասխանը Շրջանային Վարչութիւնները պարտաւոր են Ընդհ. Պատգամ. Ժողովի գումարումէն մէկ ամիս առաջ հասցնել Կեդր. Վարչութեան:

Յօդ. 78.— Իւրաքանչիւր Շրջանակ պատգամաւոր կ'ընտրէ իր Շրջանակի անդամներէն և կամ ի հարկին ուրիշ Շրջանակի պատկանող ընկերներէն, պայմանաւ որ ընտրելիութեան հանգամանքը ներկայացնեն:

Յօդ. 79.— Կեդր. Վարչութեան անդամներն եւս կրնան պատգամաւոր ընտրուիլ Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին համար, պայմանաւ որ անոնք ձայն չունենան Վարչութեան համարաւորութեան տալիս:

Յօդ. 80.— Իւրաքանչիւր պատգամաւոր կրնայ ներկայացնել մէկ ձայն:

Յօդ. 81.— Ընդհ. Պատգամ. Ժողովը օրակարգի անցնելէ առաջ՝

Ա. Կ'որոշէ իր Ժողովական կանոններն ու Ժողովի տեւողութիւնը:

Բ. Կը գծէ Կուսակցութեան ներքին եւ արտաքին քաղաքականութիւնը, որոշելով գործելակերպի ընդհանուր գիծերը:

Գ. Կը պահանջէ, կը քննէ եւ կը վաւերացնէ Կեդր. Վարչութեան, ինչպէս նաեւ Շրջանակներու տեղեկագիրներն ու հաշիւները:

Դ. Կը քննէ, կը դատէ ու կը պատմէ Կեդր. Վարչութեան ամբաստանեալ անդամները, եթէ կան:

Ե. Կ'ընտրէ Կեդր. Վարչութիւնը:

Զ. Կ'ընտրէ Կեդր. Վարչութեան համար երեք փոխ-անդամներ:

Է. Կը վերաքննէ Կեդր. Վարչութեան դատական վճիռները, եթէ բողոքարկու կողմը գրաւորապէս ներկայացնէ իր բողոքը:

Ը. Կը քուէտրկէ Կուսակցութեան պիւտ-

ճէն եւ կ'որոշէ Շրջանակներու մասնակցութեան չափը:

Թ. Կը վերաքննէ ի հարկին ծրագիրը եւ Հիմնական Կանոնադրը:

Յօդ. 82.— Ընդհ. Պատգամ. Ժողովը օրինաւոր է, երբ Շրջանակներու երկու երրորդը ներկայացուած է եւ ըստ Յօդ. 71ի տրամադրութեան՝ ընտրուելիք պատգամաւորներու ամբողջական թիւին կէսէն մէկ աւելին ներկայ է:

Յօդ. 83.— Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին պատգամաւոր կ'ընտրուին անոնք միայն, որոնք առնուազն երկու տարի Կուսակցութեան անդամ եղած են:

Նորակազմ Շրջանակները բացառութիւն կը կազմեն:

Յօդ. 84.— Ընդհ. Պատգամ. Ժողովի որոշումները կը արուին ներկաներու մեծամասնութեամբ՝ ի բաց առեալ հետեւեալ խնդիրները, որոնց համար անհրաժեշտ է վաւերացուած պատգամաւորներու մեծամասնութեան քուէն.

Ա. Ծրագրի եւ Հիմնական Կանոնադրի փոփոխութիւն:

Բ. Կեդր. Վարչութեան ընտրութիւն:

Գ. Դատական վճիռներ:

Դ. Պիւտճէի քուէարկութիւն:

Ե. Ընդհ. քաղաքականութեան հարցեր:

Յօդ. 85.— Ընդհ. Պատգամ. Ժողովի ա-

տենադրութիւններու ամփոփումը տարագրուած կը ղրկուի Շրջանակներու պատասխանատու մարմիններուն, Ակումբներուն բաժնուելու համար:

Գլուխ 2.

Կեդրոնական Վարչութիւն

Յօդ. 83.— Կեդր. Վարչութիւնը կ'ընտրուի Ընդհ. Պատգամ. Ժողովէն, երեք տարուան համար, պատգամաւորներու բացարձակ մեծամասնութեամբ և կը պաշտօնավարէ մինչև յաջորդին ընտրութիւնը:

Յօդ. 87.— Կեդր. Վարչութեան անդամները թէ՛ անհատապէս և թէ՛ հաւաքաբար պատասխանատու են Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին:

Յօդ. 88.— Կեդր. Վարչութիւնը կը բաղկանայ աւելագոյն հինգ անդամներէ:

Երբ Կեդր. Վարչութեան անդամներէն մէկ կամ աւելին հրաժարին կամ պակսին, անոնց կը յաջորդեն Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին կողմէ ընտրուած, փոխ-անդամները՝ առաւելագոյն քուէի կարգով:

Երբ հրաժարող կամ պակսած անդամը կամ անդամները վճարեալ են, Կեդր. Վարչութիւնը համապատասխան թիւով եւս պատիկ ցանկ մը կը ղրկէ Շրջանային Վարչութիւններուն, քուէարկուելու համար:

Իւրաքանչիւր Շրջանակի վերջին Ընդհ. Ժողովին մէջ ունեցած պատգամաւորներութիւնը հիմ կը կազմէ քուէարկութեան, և առաւելագոյնով կ'ընտրուին թեկնածուները:

Երապարտիկ ցանկ կազմուելու համար նախապատուութիւն կը տրուի Վարչութեան ոչ-վճարեալ անդամներուն, երբ անոնք արժամողիւր են վճարեալ դասաւուր և իրենց ամբողջ ժամանակը յատկացնելու Վարչութեան գործերուն:

Յօդ. 89.— Կեդր. Վարչութեան անդամակցութեան թեկնածու են անոնք միայն, որոնք աւելագոյն երեք տարի Կուսակցութեան անդամ եղած են:

Յօդ. 90.— Իւրաքանչիւր Ընդհ. Պատգամ. Ժողով կ'որոշէ յաջորդ չրջանի Կեդր. Վարչութեան պաշտօնավարը:

Յօդ. 91.— Կեդրոնական Վարչութիւնը ինք կ'ընտրէ իր գիւտներ:

Յօդ. 92.— Կեդր. Վարչութիւնը, երբ հարկ դատէ, կը նշանակէ լիազօրներ, յանձնաժողովներ և կը վարձէ քարտուղարներ, գործիչներ և ուրիշ պաշտօնեաներ, իր որոշումները գործադրելու և Կուսակցութեան ընդհանուր գործերուն ընթացք տալու համար:

Յօդ. 93.— Կեդր. Վարչութիւնը կը վերաբնէ Շրջանակի մը Պատգամաւորական

Ժողովին դատական վճիռները, պայմանաւ որ բողոքարկուն զրաւորապէս ներկայացնէ իր բողոքը, որուած վճիռը թուականէն մինչեւ երեք տարի:

Յօդ. 94.— Կեդր. վարչութեան հսկողութեան և պատասխանատուութեան տակ կը հրատարակուին Կուսակցութեան կեդրոնական պաշտօնական հրատարակութիւնները:

Յօդ. 95.— Կեդր. վարչութեան պաշտօնն է՝

Ա. Գործադրել Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին կողմէ քուէարկուած օրէնքներն ու որոշումները և վարել Կուսակցութեան ընդհանուր գործերը:

Բ. Կանոնաւոր յարաբերութեան մէջ ըլլալ բոլոր Շրջանակներուն հետ և անոնց հրահանգ տալ Կուսակցութեան ներքին և արտաքին քաղաքականութեան նկատմամբ:

Գ. Տնօրինել բրոքսկանտի միջոցներ՝ Կուսակցութեան սկզբունքները և քաղաքականութիւնը ընդհանրացնելու համար:

Դ. Ծնդէլ՝ ներշնչելով Պատգամ. Ժողովի որոշումներէն և Կուսակցութեան հիմնական սկզբունքներէն՝ Կուսակցութեան տեսակէտն ու գիրքը հանդէպ պետական հարցերու:

Ե. Առնուաղն միտմանայ չըջաբերականներով Շրջանակները տեղեակ պահել Կու-

սակցութեան ընդհանուր գործունէութեան և պետական խնդիրներու շուրջ, իսկ եւամբսեայ նւթական տեղեկատուութիւն մը ընել:

Զ. Թելադրութիւններ ներկայացնել Ընդհ. Պատգամ. Ժողովին, յաջորդ շրջանի ընդհանուր պիւտճէին համար:

Յօդ. 96.— Կեդր. վարչութիւնը իրաւասութիւն ունի բեկանելու Շրջանային վարչութիւններու որոշումները, երբ զանոնք Կուսակցութեան սկզբունքներուն հակառակ գտնէ:

Յօդ. 97.— Կեդր. վարչութիւնը իրաւասութիւն ունի լուծելու Շրջանային վարչութիւն մը, երբ անոր ընթացքը, յետ ազդարարութեան, կը շարունակէ մնալ հակառակ Կուսակցութեան սկզբունքներուն և ընդհանուր քաղաքականութեան: Այդ պարագային Կեդր. վարչութիւնը կը հրաւիրէ արատաւոր Շրջանային Պատգամ. Ժողով, որ կ'ընտրէ Նոր Շրջանային վարչութիւն:

Լուծուած Շրջանային վարչութեան անդամները վերընտրելի են:

Յօդ. 98.— Կեդր. վարչութեան անդամներն ու ներկայացուցիչները իրաւասութիւն ունին իրենց գտնուած Շրջանակներու բոլոր պաշտօնական մարմիններու նիստերուն մասնակցիլ խորհրդակցական ձայնով:

Յօդ. 99.— Կուսակցութեան սեփական

շարժուն և անշարժ ստացուածքներու մաս-
տակարարութեան վերին իրաւատութիւնը կը
պատկանի Կեդր. Վարչութեան:

Շրջանային Վարչութիւնները փոխա-
նորոգաբար կը վայելին իրենց Շրջանակնե-
րուն սեփական շարժուն և անշարժ ստաց-
ուածքները մաստակարարելու իրաւատութիւնը:

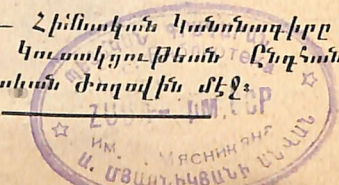
Յօդ. 100. — Կեդր. Վարչութեան անդամ-
ները պարտին ուխտել հաւատարմութիւն
Կուսակցութեան սկզբունքներուն ու շահե-
րուն, և ստորագրել երդմագիր մը:

Երդմագիր

“Սանձնելով Ռամկավար Ազատական
Կուսակցութեան Կեդրոնական Վարչութեան
անդամակցութիւնը, կ’երդնում պատուոյս
վրայ եւ հայրենիքս անունով՝ հաւասարիմ
մնալ Ռամկավար Ազատական Կուսակցու-
թեան սկզբունքներուն, պանպանել եւ գոր-
ծադրել անոր ծրագիրն ու Կանոնագիրը,
խղճօրէն կատարել Ընդհ. Պատգամ. Ժո-
ղովին որոշումները եւ իր կողմէ ինծի վրա-
սանուած պատժներ, աշարժօրէն հսկել Ռամ-
կավար Ազատական Կուսակցութեան շահե-
րուն վրայ եւ ջանալ անոր բաղաժանան
նպանակներուն իրագործման, Հայ Ազգին եւ
Հայրենիքին բարիքին համար:”

Վերաբնութիւն

Յօդ. 101. — Հիմնական Կանոնագիրը վե-
րաքննելի է Կուսակցութեան Ընդհանուր
Պատգամաւորական Ժողովին մէջ:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0199388

Printed by

SAHAG - MESROB Press

25 SHARIA TEVFIK CAIRO